

Butlletí de la Secció Excursionista
de l'Ateneu Santjustenc

SEAS

Secció Excursionista de l'Ateneu Santjustenc, Carrer de l'Ateneu, 3 i 5.
08960 Sant Just Desvern.

Web: <http://www.santjust.org/seas>

Adherida a la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC)

*Amb motiu de la inauguració
del nou refugi d'Amitges,
el 13 d'octubre de 1984,
Marcel·lí Camats agraeix
l'obsequi d'una pedra de granit
amb l'escut del CEC, que se li va
lliurar com a agraïment per la
tasca feta en el nou refugi.*

Núm. 298
Gener
febrer
2012

13 gener 2012 — Conferència «L'aprofitament històric de les aigües al Baix Llobregat» per Esther Hachuel i Àngel Arroyo.

15 gener — Excursió a la serra de Miramar (Conca de Barberà) amb sortida a les 7 h.

19 gener — Presentació del nou mapa de Collserola per part de l'Editorial Alpina a les 20 h en el local.

22 gener — Matinal a la font Gropa (Collserola, Vallès Occ.) amb sortida a les 7.30 h.

28 gener — Excursió del Grup Veterà al Comanegra (Garrotxa).

5 febrer — Matinal al castell de Pera (Sant Llorenç del Munt, Vallès Occ.) amb sortida a les 7 h.

10 febrer — Conferència «Els rius en el procés d'industrialització» per Jaume Torras.

11 febrer — Assemblea General de la SEAS amb la renovació dels càrrecs directius i l'aprovació d'un nou reglament intern.

12 febrer — Excursió al Pedró dels Quatre Batlles amb raquetes (Solsonès) amb sortida a les 6 h.

19 febrer — Matinal a Espiella i Penyafel (Alt Penedès) amb sortida a les 7.30 h.

24 febrer — Sessió audiovisual sobre l'expedició de la SEAS al Chimborazo feta l'agost de 2011, a les 20 h en el local.

25 febrer — Excursió del Grup Veterà al Bacivers (Ripollès).

4 març — Matinal a la Tosca i Gorgs Blaus (Moianès, Bages) amb sortida a les 7 h.

9 març — Conferència «L'aigua com a força industrial a Banyoles: dels molins drapers a les fargues» per Guerau Palmada.

11 març — Excursió a la sèquia de Manresa (Bages) amb sortida a les 7 h.

18 febrer — Matinal a la balma de Can Solà (Anoia) amb sortida a les 7.30 h.

23 al 25 març — Excursió del Grup Veterà a la vall de Toran (Vall d'Aran).

Informació: si no s'especifica el contrari, les conferències tenen lloc els divendres a les 8 del vespre al local de la SEAS, i les excursions tenen la seva sortida des del Parador. Informació sobre les matinals al telèfon 93 371 51 98 (nits). Les excursions d'alta muntanya tenen horaris de sortida variables.

Amb la col·laboració de:

Ajuntament de
Sant Just Desvern

CISTELLERIA BALLART, Bonavista, 82, tel, 933 71 13 64

FLORETO, Creu 66, tel-fax 93 372 31 03, tel 93 470 00 66

LLIBRERIA RESSENYA, Creu 54, tel. 933 71 08 43

IMMACULADA AMAT, JUST AMIGÓ, MARCEL·LÍ CAMATS, FRANCESC HOMEDES

EL CONGRÉS EXCURSIONISTA I L'EXCURSIONISME CULTURAL

Després de revisar les ponències que es van presentar en el Congrés Excursionista celebrat al novembre, se'ns confirmar la tendència d'una tecnificació de l'esport a la muntanya amb un caire més competitiu per una banda i per l'altra una gestió de les entitats més professionalitzada, bo i reconeixent que el treball altruista seguirà essent necessari.

Tant els qui van fundar la nostra Secció com els qui l'hem fet rutllar des de 1934 fins a l'actualitat, sempre hem tingut molt clar que la nostra filosofia de fer un excursionisme de caire cultural tenia el seu complement ideal amb l'esport i la muntanya. Aleshores «calia fer país» perquè calia redreçar-lo, i ara continua essent necessari pels valors que cal seguir transmetent.

No és pas tan lluny aquell període dels anys 70 i 80 del segle passat quan el Centre Excursionista de Catalunya (CEC) liderava una proposta d'excursionisme cultural, a través de les excursions, les conferències i les publicacions. Aleshores, des de la SEAS ens hi vam afegir perquè aquesta filosofia entroncava amb la que sempre s'havia promo-

gut des del propi Ateneu de Sant Just Desvern. I aquest ha estat el nostre camí des d'aleshores.

Amb això no estem negant la competició a la muntanya, però tampoc s'ha de condemnar la nostra manera d'entendre l'excursionisme, a cavall entre la cultura, el coneixement del país i l'esport. Moltes de les noves incorporacions a la nostra secció han estat gràcies a aquesta manera d'entendre l'excursionisme, entenent que ha de ser possible la coexistència d'ambdues visions de la muntanya

Possiblement, no podem garantir quin futur espera a entitats que entenguin l'excursionisme com no saltres però, tot i no ser la tendència, això no ens ha d'impedir de seguir pel camí actual, ja que té un suport prou important.

La Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC) ha de donar suport, tant el vessant esportiu i de competició com el de l'excursionisme de caire cultural de la muntanya, ja que ambdós són complementaris. És evident que el vessant competitiu és un gran aparcador on es fan visibles les entitats organitzadores, però no per això s'ha de menystenir la gran tasca silenciosa i menys vistosa de les altres entitats, generalment més modestes, i facilitar la seva operativa.

MARCEL·LÍ CAMATS: MEMBRE DE LA COMISSIÓ D'EQUIPAMENT DE MUNTANYA DEL CEC (1978-1987)

Daniel Cardona Pera

El Marcel·lí Camats és un personatge prou conegut no sols en el nostre centre sinó també a tot el poble. Membre dels Geganters, del cor Lo Pom de Flors, jugador d'aquell equip de rugbi dels anys setanta que teníem al poble i un dels socis fundadors de la Penya Barcelonista de Sant Just. El seu caràcter divertit i molt de la broma es fa notar de seguida en qualsevol excursió col·lectiva.

Excursionista de la primera forçada de la SEAS —de la 3a refundació (1963)— hem fet conjuntament moltes excursions, però sobretot vaig tenir la sort de poder realitzar amb ell i altres membre del Centre Excursionista de Catalunya (CEC) tota la travessia pirenaica des del cap Iger fins a Portbou (estius 1975 i 1977).

Ens sorprèn que quan anem a refugis del CEC i diem que som de Sant Just, molts guardes immediatament ens pregunten si coneixem el Marcel·lí Camats. Pocs socis del nostre centre el recorden en una activitat que va realitzar entre els

anys 1978 i 1987, com a membre de la Comissió de Refugis del CEC.

El vaig anar a veure a casa seva al carrer del Raval.

Marcel·lí, com va anar que entressis com a membre de la Comissió d'Equipaments de Muntanya del CEC?

Ja ho saps, quan vàrem fer la primera part de la travessia del Pirineu (1975), ens va acompanyar en Lluís Puntís i Pujol, en aquells moments vicepresident del CEC. En una travessia tan llarga hi ha molts moments de converses i intercanvi d'impressions. Quan va ser elegit president el desembre de 1976, em va demanar si volia ser membre de la Comissió d'Equipaments de Muntanya, ja que coneixia que treballava de lampista. D'aquesta manera el desembre de 1978 entrava com a vocal a l'esmentada comissió. El president de la Comissió era en Robert Garrigós, en total érem 14 persones a la junta. Personalment em vaig fer més amb l'Antoni Gríful i Farriol, que junt amb Josep Sala van ser uns dels coordinadors per enllestir les obres del refugi Ventosa i Calvell.

Comissió d'Equipaments de Muntanya o de Refugis?

La veritat és que a nivell oficial era d'Equipaments de Muntanya, però nosaltres els de la comissió parlàvem de Comissió de Refugis.

Si em dones permís parlarem de la Comissió de Refugis, com funcionava?

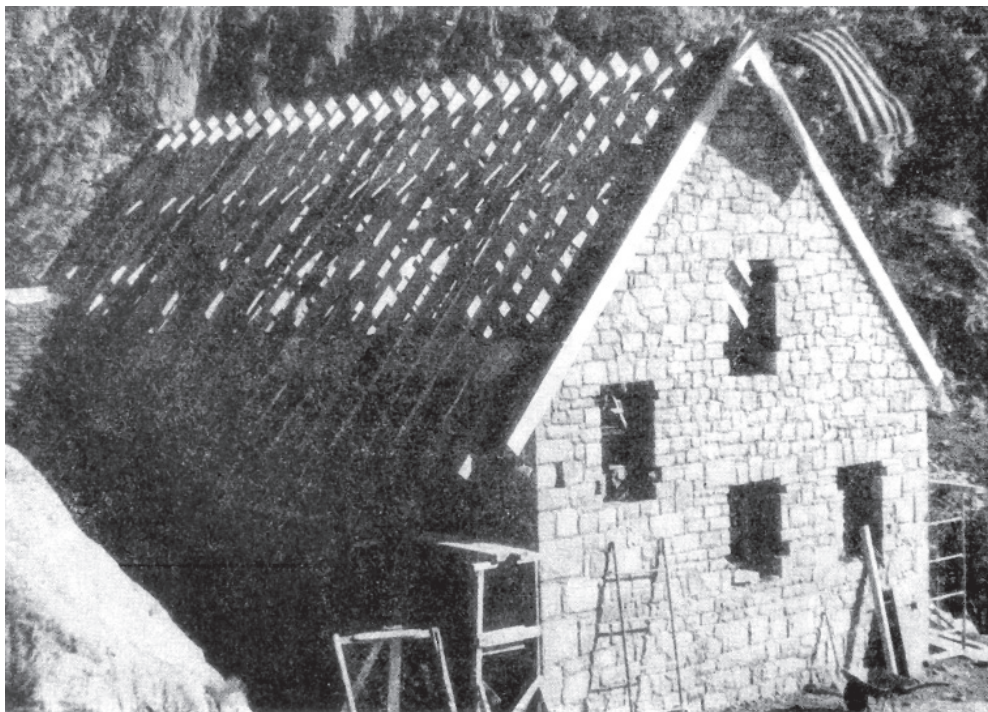
Ens reuníem cada dijous al CEC, però a partir de juny, quan la neu ja començava a desaparèixer, iniciàvem les sortides de cap de setmana per treballar-hi.

M'explicaves que el primer refugi on vas fer les instal·lacions d'aigua, electricitat i propà va ser el nou Ventosa i Calvell.

Sí, vaig començar amb el nou refugi del Ventosa i Calvell a l'estany Negre. L'enderrocament de l'antic (inaugurat el 1954) i l'inici de les obres s'havia fet a l'estiu del centenari del CEC (1976) i anaven

una mica endarrerides. Malgrat això, el paleta Àngel Bernat de Les Paüls, el 30 de setembre de 1978 el deixava completament cobert. Aquell estiu de 1978, ja vaig treballar per realitzar la instal·lació de l'aigua, ja que havíem fet una rasa per col·locar un tub de 63 cm de diàmetre i portar l'aigua des de l'estany de Travessani, però encara ens faltava, a més d'acabar l'aigua, les instal·lacions interiors de l'electricitat a partir d'un generador, el propà per cuinar, l'aigua calenta i la fossa sèptica, uns metres més enllà, fet d'obra amb fons de terra.

Quan el refugi no estava cobert, els primers materials es guardaven

El nou refugi Ventosa i Calvell en fase de construcció. Imatge apareguda en el butlletí del CEC de juny de 1979.

a l'antic refugi de l'ENHER, aquell que vam fer servir la SEAS en el 2n campament d'alta muntanya a l'estiu de 1973 i que més tard faria de refugi hivernal.

Durant l'estiu de 1979, i en alguns caps de setmana a partir de juny, sortíem el divendres a la tarda i dormíem en tendes o fent bivac passat el Portal del Pirineus. Vam treballar molt durament per acabar l'obra ja que es volia inaugurar la tardor d'aquell mateix any .

El subministrament del menjar per als paletes i per als membres de la comissió, ho feia un tal Juanito que tenia un restaurant a Taüll i que pujava els queviures des d'allí amb mules cada 15 dies.

Van tenir èxit les campanyes de la junta directiva vers als associats del Centre perquè col·laboressin, com si fos un camp de treball a l'estiu en la construcció del refugi?

Jo diria que molt poc, sols van ser 5 o 6 persones que a l'estiu pujaren per ajudar-nos, això sí, els 8 o 9 components de la Comissió de Refugis sempre hi érem. Sí que en la construcció d'Amitges, el voluntariat va ser més important potser perquè s'arribava amb jeep. Les feines eren pintar els interiors, envernissar els mobles...

..I el materials, com els pujàveu?, com tu saps des de la presa de Cavallers fins al refugi per les Llastres de la Morta,

són gairebé 500 metres de desnivell, que sense gaire pes es fan en unes dues hores.

Mentre en el refugi hi havia els paletes, el material de construcció i part del la instal·lació, es pujava amb un helicòpter que venia de Saragossa, i que costava 200.000 pts (1.202 euros), sols per venir des de la capital aragonesa, més 4.000 pts. (24 euros) per minut de funcionament. El segon estiu (1979), amb l'obra ja coberta molt poques vegades es va llogar l'helicòpter, i això va comportar haver de fer més d'un viatge amb motxilla per pujar el que quedava de material d'instal·lació. Finalment, el 3 de novembre de 1979, es feia la inauguració oficial davant dues-centes persones i al constructor Àngel Bernat se li va lliurar una pedra de granit amb la medalla del Centre. En Miquel Sánchez i la Carme Vall-dosera hi són com a guardes a partir d'aquesta reinauguració.

L'estiu de 1982, puges al xalet d'Ulldeter, on es realitza la nova reforma, és així?

Només recordar que a partir del gener de 1982, el nou president de la Comissió de Refugis va ser en Josep Manuel Puente, actual president del CEC.

A Ulldeter va ser més senzill. La reforma principal va consistir en l'aprofitament de la porxada, que es va convertir en una estança coberta, amb grans vidrieres. Es va

El Marcel·lí, tercer des de l'esquerra i de front, al port de Larraun després de fer un vivac durant la travessa dels Pirineus feta l'any 1975. Foto de Lluís Puntís.

col·locar un nou grup electrogen i personalment vaig canviar la major part de la instal·lació d'aigua a causa d'una ampliació del menjador i la remodelació de la cuina.

Fèiem la nova inauguració el 20 de juny de 1982. Després de dinar, a les postres, dos veterans del CEC com en Ramon Pujol i Alsina (oncle de Lluís Puntís) i l'Albert Oliveras, ens explicaren les seves vivències de l'antic xalet i el seu treball en la construcció del nou que fou inaugurat el 28 de juny de 1959.

Passem al segon refugi que també vas ajudar en la seva total reconstrucció, estem parlant del nou refugi d'Amitges. Marcel·lí sabies que va costar 20 milions de les antigues pessetes?

No ho sabia, sí que em van dir que la meitat ho havia pagat la Generalitat. Recorda que el primer refugi d'Amitges fou una donació

a l'any 1961 d'un antic barracó de la Hidroelèctrica de Catalunya al Centre, que no es va arreglar i inaugurar definitivament fins al 25 de setembre de 1966 i amb el temps havia quedat obsolet. El setembre de 1982 es va enderrocar principalment la teulada i alguna paret de l'antic refugi. El nou es va construir durant els estius de 1983 i 1984, i els caps de setmana a partir de mitjan de juny. El constructor era el Sr. Lamora de Sort. Aquí va ser més fàcil pujar el material, perquè la pista forestal des de Sant Maurici arriba a l'estany d'Amitges, si bé amb un cotxe tot terreny. Actualment sols poden pujar per aquesta pista els taxis tot terreny d'Espot.

Igual que en el Ventosa, vaig fer la instal·lació de propà i l'elèctrica que es produïa a partir d'un generador; l'aigua la portàvem d'un

petit bassal del riu que desguassa a l'estany Gran d'Amitges.

Aquí el subministrament dels queviures per als paletes el feia l'Eduard de l'Hostal Roya d'Espot, que pujava amb el jeep gairebé fins a la porta.

La inauguració es va fer el dissabte 13 d'octubre de 1984 i em van donar com a agraïment una pedra de granit amb la incrustació de l'escut del Centre i recordo que els primers guardes van ser la Mery Puig i el Salvador Martínez.

En Lluís Puntís deixa la presidència del CEC el desembre de 1984 i el nou president és en Josep Maria Sala. Vas continuar?

Sí, sí, vaig seguir, encara l'Antoni Gríful i Farriol estava a la Comissió de Refugis. Vaig realitzar la instal·lació d'aigua del nou pis de dalt de la nova remodelació de la Molina (1986), i fins i tot em va ajudar el meu pare que, com a paleta, va posar els plats de dutxa.

L'estiu de 1987, com a última feina, vaig treballar al refugi de la Renclusa. El CEC havia fet un projecte de remodelació i per això vam arreglar la portada d'aigües del Paderna fins a una nova font que vam construir davant del refugi amb la idea que els paletes tinguessin aigua per a les obres. Em quedava a menjar allà i vaig

fer molta amistat amb el guarda, l'Antoniet Lafont.

Malauradament, a causa de l'actitud de l'Ajuntament de Benàs no atorgant els permisos d'obres i la d'ICONA no donant-nos l'acceptació en l'apartat mediambiental, s'obrí un llarg litigi amb la Federació Aragonesa de Montaña*. Va ser l'últim treball que vaig fer per a la Comissió de Refugis. El març de 1987, l'Antoni Gríful deixava aquesta comissió i entrava l'Andreu Rafa.

Segur que tens més d'una anècdota per explicar?

Dues anècdotes, la primera que el dia abans de la inauguració del refugi d'Amitges, quan havíem enllestit tota la feina —ja eren gairebé les nou de la nit— amb el fill Grífuls anàrem a Espot a peu (1h. 30 min) a l'hostal Roya a dutxar-nos i sobretot per fer un bon sopar. Al refugi hi arribàrem a la una de la nit.

La segona, em diuen que l'Antoniet Lafont, guarda de la Renclusa, té alguna aixeta de l'aigua espatllada. Jo era al refugi Ventosa i vaig decidir anar-hi a peu pel coll dels Isards, bretxa Peyta (on hi havia el refugi metàl·lic del Besiberri), coll de l'estany de Mar, port de Rius i Hospital de Viella (dinar) —allí hi havia de guarda la Mery Puig—, i a la tarda, després de dinar, vaig pujar al refugi metàl·lic del Mulletres, on vaig dormir gairebé dret a

causa de la gent que hi havia. El dia següent, vaig pujar al coll de Mulles i vaig fer el cim i xino-xano vaig baixar per la vall de l'Escaleta fins al forat d'Aigualluts i la Renclusa. Ah!! dos dies de descans i tornar al Ventosa a treballar...

Marcel.lí a quina hora vas sortir? Ja que estàs parlant d'una excursió de 10 a 11 hores de camí real per dia. Em sembla que sense voler vas ser el precursor de la «cursa dels carros de foc», que més endavant s'ha posat de moda seguint diferents refugis.

Vaig sortir a les 6.30 hores del matí. Abans, molta gent feia aquestes caminades sense tanta tonteria com ara.

Per acabar, avui que la FEEC prima que els centres excursionistes siguin «empreses de serveis», és a dir «tu pagues i et porten» xoca amb aquesta filosofia altruística teva i sobretot la de l'expresident Puntís del CEC. Una actitud que porta els socis d'una entitat a treballar per ella. Tornaries a fer aquesta feina?

Sense pensar-m'ho. Vaig aprendre molt, pensa que l'arquitecte Bonet, el que porta la Sagrada Família, va venir a revisar gratuïtament les obres que fèiem al Ventosa, ja que era un dels arquitectes de la Comissió de Refugis. També vaig fer molts amics, ep!! i amigues, érem tot un equip. Amb la gent d'Espot, i gràcies a la coneixença de l'Eduard

de l'hostal Roya que ens portava els queviures, havíem anat fins i tot a alguna cacera.

Moltes gràcies, Marcel.lí!!

Li demano si té alguna fotografia. Va a buscar la caixa de fotografies – aquella caixa de sabates famosa que tots tenim a casa –, on hi ha de tot: el Marcel.lí fent la mili, de llobató a l'Agrupament Escolta Mossèn Antonino Tenes, de la travessia dels Pirineus, de moltes i moltes excursions amb la SEAS, de porter al camp vell de futbol de la Sagrera, del casament de la seva mare i del seu pare... per fi trobem la fotografia del reconeixement del CEC amb el lliurament de la pedra de granit amb l'escut de l'entitat a l'acabament de les obres d'Amitges, és la que posarem a la portada del nostre butlletí, s'ho mereix!.

* Nota de l'autor: La Reial Ordre de 1912 de donació per 99 anys al CEC dels terrenys on actualment hi ha la Renclusa, acaba precisament aquest any 2011. El 1991 en Josep Maria Sala del CEC arriba a un acord amb la Federació Aragonesa de Montaña (FAM) per a una nova concessió de 49 anys més, a partir de la data antiga de venciment. Ara el CEC comparteix amb la FAM la direcció de La Renclusa. Per fi, gràcies a diferents ajuts econòmics oficials, la remodelació de la Renclusa s'inaugura el 30 de setembre de 2006, gairebé vint anys després que el CEC presentés la seva remodelació.

TEIDE, LA BELLESA DE LA LAVA

Agustí Revilla

El **Teide** és el cim més alt d'Espanya amb 3.718 metres sobre el nivell del mar, s'alça al bell mig de l'illa de Tenerife i es pot observar des dels quatre punts cardinals. Des del nostre allotjament arran de mar cada matí contemplàvem el volcà, uns dies amb sol, altres amb núvols, altres amb boires i el darrer amb un petit mantell de neu al cim. A tot arreu on vagis et sentiràs vigilat pel Teide. El Parc Nacional del Teide fou creat l'any 1954 i abasta 19.000 hectàrees que pertanyen a dotze municipis. El clima és molt sec durant tot l'any, les pluges escasses, i la temperatura pot variar des dels 50° durant el dia fins als -5° a la nit, factors que determinen el desenvolupament d'una flora endèmica.

Qui escriu aquestes pàgines i la Conxita Cañas hi vam ascendir el di-lluns dia quatre de gener de dos mil deu. A l'anada vam pujar amb el **te-lefèric** i vam fer la tornada caminant. S'hi arriba per la carretera TF-21 amb vehicle privat o amb els autobusos *guagua* 342 i 348. Vam deixar el cotxe a l'aparcament de l'estació abans de les nou, hora que obre la taquilla, però el fort vent va endarrerir noranta minuts la primera pujada. Aquest enginy recorre una distància de 2.482

L'autor de l'escrit al cim del Teide amb l'Atlàntic al fons. Foto de Conxita Cañas.

metres en vuit minuts, salvant un desnivell de 1.200 metres (de 2.355 m a 3.555 m) i pot transportar en cada viatge trenta-cinc passatgers.

A la sortida de la terminal superior, anomenada La Rambleta, hi ha una caseta al costat de la qual surten tres camins: el de l'oest mena al volcà Pico Viejo, el de l'est porta a la Montaña Blanca i el del nord condueix cap al cim del Teide i és a l'inici d'aquest on s'ha de mostrar i lliurar **l'autorització** per a ascendir al pic. Aquest full s'ha de demanar, com a mínim amb una setmana d'antelació, a la Consejería de Medio Ambiente y Ordenación Territorial del Gobierno de Canarias, facilitant el nom i DNI dels caminadors i especificant el dia i l'hora de l'ascensió. En l'actualitat accedeixen al Parc més de tres milions de turistes cada any, nombre que pot esdevenir un risc potencial de produir un efecte erosiu del sòl

i de malmetre la geologia, i és per això que l'administració exigeix el permís. Es recomana demanar-lo pels primers dies de les vacances ja que, si el telefèric no funciona a causa de les condicions meteorològiques adverses, l'autorització té validesa pels dies posteriors.

Enfilem, doncs, el camí del nord que rep el nom de **Sendero Telesforo Bravo**, eminent geòleg tinerfeny, amb set-cents metres de longitud fins al cim i cent seixanta-tres de desnivell, que puja fent zig-zag entre roques volcàniques; aquesta distància tan curta es fa llarga i feixuga pel fort vent, pel fred i sobretot pel mal d'alçada, hem de tenir en

compte que al matí hem sortit ran de mar i ara som a 3.555 metres. S'ha de caminar a poc a poc i fer parades sovintejades, molts caminadors se n'han de tornar frustrats. Malgrat ser a l'hivern i estar tan amunt només varem trepitjar dues plaques de neu. Abans d'arribar al cim hem de travessar el cràter, de color blanc, amb vuitanta metres de diàmetre, on podem observar i olorar les **fumeroles**, xemeneies que es formen quan la calor intensa del volcà escalfa l'aigua de pluja que s'ha infiltrat al terreny i emet un vapor que pot arribar als 50°C; els gasos que surten de l'interior porten sofre que després cristal·litza a la superfície en dipò-

Roques de García i el Teide des de Los Llanos de Ucanca al capvespre. Foto de Conxita Cañas.

Llengua de lava de basalt (color fosc) sobre una superfície de lava de pumicita (color més clar). Foto de Conxita Cañas.

sits de color groc cridaner. Estem petjant un volcà actiu.

Quan assoleixes el **cim del Teide** tens una sensació de prepotència: has assolit el sostre de la geografia espanyola. Des d'aquesta talaia es domina tota l'illa de Tenerife i, en dies clars, com van tenir la sort d'ensopegar, et sents el monarca de les Illes Canàries: a llevant Gran Canària, Fuerteventura i Lanzarote, a ponent El Hierro, La Gomera i La Palma i, envoltant l'arxipèlag, la immensitat de l'oceà atlàntic. Ara bé, aquesta sensació de poder real perdura només un instant perquè el fred i el vent t'obliguen a girar cua d'immediat. Poca estona ens hi varem estar, la suficient per contemplar el paisatge i fer-nos unes fotografies entre nosaltres i una parella de catalans.

Baixem lentament fins a la caseta on ens tornen el permís. Aquí, a La Rambleta, el vent no bufa amb tanta

violència i ens permet aturar-nos per gaudir del paisatge volcànic. En realitat el Teide és un volcà que s'aixeca al mig del cràter d'un altre volcà més antic, una caldera anomenada **Circo de Las Cañadas del Teide** amb un diàmetre de 17 km. En aquest cercle de més de 130 km² podem esguardar diverses formacions geològiques com ara el volcà Pico Viejo a l'oest, i al sud la Montaña Majúa, la Montaña Guajara, els Roques de García i el Llano de Ucanca, entre altres. Una immensitat de lava (basalt, obsidiana, ignimbrita, pumicita) i sediments que basteixen un paisatge de formes i colors amb una bellesa mai vista fins aleshores que et continua sorprenent al llarg del dia perquè va canviant de tonalitat amb la llum del sol. A l'est, en la llunyania, s'alcen els edificis blancs de l'Observatori Astronòmic.

Agafem el camí de l'esquerra, cap a l'est, que s'obre pas entre roques volcàniques fosques, fins arribar al mirador de La Fortaleza, una cinglera vermellosa que albirem al nord. Fem la foto i seguim baixant fins al **refugi d'Altavista**, bastit a 3.264 m, el més alt d'Espanya. L'edifici és tancat durant el dia, obre a les sis de la tarda, però està permès entrar al vestíbul on hi ha una màquina expendedora de cafè, llet i xocolata; hi vam entrar nosaltres i una parella de catalans; vam prendre junts una tassa de xocolata i vam compartir uns minuts de conversa. Ells pujaven des de l'indret anomenat Minas de San José on havi-

*«Huevos del Teide».
Roques d'acreció de
tipus basàltic amb un
arbust de «retama del
Teide». Foto d'Agustí
Revilla.*

en deixat el cotxe en un aparcament al costat de la carretera, i pensaven arribar al mirador de la Fortaleza per després fer el mateix camí de tornada, perquè no tenien temps d'arribar més enllà. Nosaltres havíem tret bitllets d'anar i tornar i els vam oferir els de tornada perquè aprofitessin més les hores de llum en poder baixar amb el telefèric; ens ho van agrair. Durant el descens ens vam creuar amb diversos excursionistes, alguns espanyols i bastants de parla anglesa. La seva intenció era dormir a l'alberg i llevar-se d'hora l'endemà per ser al cim a l'alba i gaudir de la sortida del sol. Des d'aquesta altura podem identificar a la superfície de la caldera de sota diverses concavitats que es corresponen a sengles cràters.

El corriol baixa pendent fins a la **Montaña Blanca** (2.750 m) que rep

aquest nom perquè està formada per una massa enorme de pedra tosca (pumicita); en realitat no és blanca sinó clara, més aviat ocre. Sobre el color clar de la tosca s'estén una llarga llengua de lava negra, jove, fruit d'una erupció recent; la lava antiga és més clara, perquè es va oxidant al llarg dels anys. Durant l'Edat Mitjana va tenir lloc una erupció que va durar diverses dècades i posteriorment, l'any 1798, el volcà va esclatar per darrer cop. En aquesta muntanya destaquen unes boles negres de diferents diàmetres, algunes de les quals doblen l'alçada d'una persona, **Los Huevos del Teide**, boles d'acreció que es formen quan la lava davalla per un pendent molt pronunciat i alguns fragments, ja solidificats, roden sobre la superfície, encara fosa, acumulant capes de lava talment com una bola de

neu. Al llarg d'un bon tram de trajecte podem distingir daus de lava basàltica negra i brillant interposats entre daus de tosca ocre. Des del cim fins a aquesta muntanya no creix ni un bri de vegetació; aquí ja es deixen veure alguns grups d'arbustos com ara la Hierba Pajonera (*Descurainia bourgeauana*), la Margarita del Teide (*Argyranthemum teneriffae*), la Retama del Teide (*Spartocytisus supranubius*) de la qual les abelles fabriquen una mel deliciosa, i la Violeta del Teide (*Viola cheiranthifolia*). Com que era hivern, només podíem observar les tiges; caldrà tornar a la primavera per gaudir de les flors i dels animals, perquè el llangardaix, el pinsà blau i el canari eren amagats i no volien passar fred.

Girem cap al sud deixant a la nostra esquerra la Montaña Rajada; devem ser prop de la carretera perquè ens creuem amb dues parelles de turistes que ens pregunten quan falta per a la Montaña Blanca. En efecte, en vint minuts vam arribar a la carretera TF-21, però encara ens quedaven tres quilòmetres fins a l'aparcament del telefèric, tres quarts d'hora caminant sobre asfalt. Així doncs, vam gosar fer autostop i la vam encertar perquè el tercer cotxe es va aturar, una parella suïssa que acabava d'arribar a l'illa i estava sorpresa de la majestuositat i de l'atractiu del paisatge; de tot cor els vam agrair que es compadissin de nosaltres.

Ja dins del nostre vehicle ens vàrem dirigir al Parador on vàrem descansar una estona tot prenent un cafè (també hi seien els nostres salvadors suïssos). Encara vam aprofitar la darrera hora de sol per passejar entre Los Roques de García, formacions molt erosionades (entre els que identifiquem el Roque Cinchado, la imatge del qual figurava als bitllets de mil pessetes) i pel Llano de Ucanca, la canyada més gran del Parc, on creix, a més de les plantes esmentades més amunt, el tejinaste rojo (*Echium wildpretii*), un arbust que pot assolir tres metres d'alçària i que a la primavera presenta centenars de petites flors de color vermell intens; llàstima que era gener i no estaven florits.

Pujar al Teide és una llaminaadura per a qualsevol excursionista i l'encant de l'entorn ens esperona a escriure les nostres impressions. A l'arxiu de la SEAS he trobat tres articles de companys que han expressat llurs experiències al nostre butlletí: Manuel Fontova, *Teide*, núm.158, de l'any 1988. Ramon Segret, *Una setmana a l'illa de Tenerife*, núm. 166, de 1990, i Jordi Gironès, *Las Cañadas i el Teide*, núm. 212, de 1997. Qui signa aquest article suggereix la seva lectura.

ACORDS DE LA JUNTA

Reunió del 7 de novembre de 2011

— Altes: Jordi Campreciós Crespo (1095) i Anthony Chalco Castro (1096).

— Durant la reunió es revisen els comptes de la SEAS es destaca una disminució del 9% de la subvenció de l'Ajuntament a la nostra Secció i també la regularització del cost de les fotocòpies que fem a l'Ateneu, havent englobat enguany des del 2010 i les del 2011 fins a setembre. Per altra banda la Caminada ha tingut un superàvit de 148,96 euros amb 304 participants.

— En els darrers mesos s'ha fet un inventari dels llibres i mapes que tenim a disposició dels socis, i ha estat actualitzat en l'apartat de publicacions del nostre web.

— Toni Simó va assistir al Congrés Excursionista Català i aprofita la reunió per comentar diversos aspectes d'interès de la presentació.

— La Federació d'Entitats Excursionistes (FEEC) ens va fer saber que la nostra Secció no consta inscrita com a entitat esportiva en el Consell Català de l'Esport, cosa que és preceptiva per formar part de la FEEC. Posats en contacte amb aquell organisme ens ho ha confirmat i ens ha fet saber que cal complimentar una sèrie de documents acreditatius

per part de l'Ateneu i és necessari fer un nou Reglament Intern adaptat al model que el Consell Català de l'Esport ens ha fet arribar. Es nomena una comissió dins de la Junta per elaborar-lo de nou a fi de presentar-lo i aprovar-lo a la propera Assemblea General de l'11 de febrer i posterior aprovació a l'Assemblea de l'Ateneu. Tot seguit procedirem a inscriure la SEAS com a entitat esportiva.

Reunió del 12 de desembre de 2011

— Baixes: José Luís Moreno (849) i (Mercedes Solís (1081)

— En aquesta reunió s'ha analitzat curosament el text del Reglament Intern que ha estat elaborat per tal de fer-lo arribar de seguit als socis perquè pugui ser ratificat en l'Assemblea General de l'11 de febrer de 2012.

— Havent estat rebuts els nous imports de les llicències federatives per al 2012 es decideix comunicar-ho als socis a través de correu electrònic i anunciant-ho també al nostre web. Com en els darrers anys es podran demanar en persona els dimarts de 20 a 21 h en el local duent l'import exacte en metàl·lic o bé fent una transferència en el compte de la SEAS indicant nom, cognom i modalitat desitjada. El compte és el 2100-0277-68-0200045382.

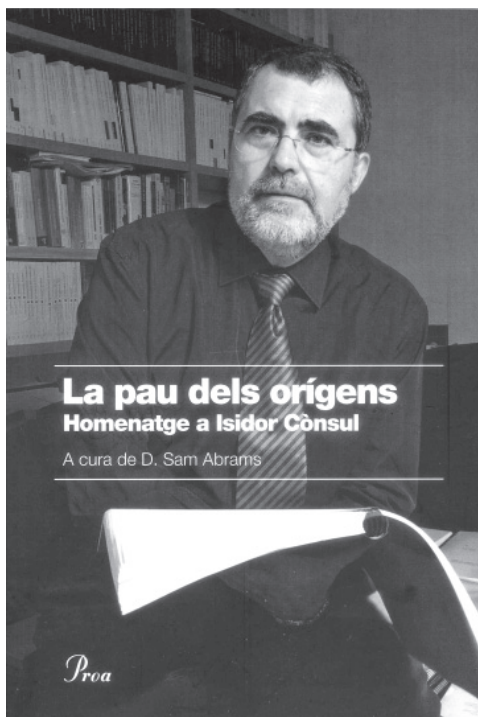
Butlletí de la SEAS. Any 46, núm. 298

Taula de redacció: Leonci Canals, Daniel Cardona, Ferran de la Fuente, Maria García, Jordi Gironès i Agustí Revilla. Autoedició: Jordi Gironès. Tramesa: Elisabeth Bart. Disseny: Josep Nuet. Correcció de textos: Servei Local de Català. Impressió: Espai Gràfic Anagràfic, S.L.

Índex

Portada: Marcel·lí Camats rebent un reconeixement del CEC	
Calendari	2
Editorial: El Congrés Excursionista i l'excursionisme cultural	3
Entrevista a Marcel·lí Camats, per Daniel Cardona	4
Teide, la vellesa de la lava, per Agustí Revilla	10
Informació de la SEAS	15

Portada del llibre

LLIBRE EN HOMENATGE A ISIDOR CÒNSUL

El dia 8 de novembre, formant part del Novembre Literari organitzat conjuntament per l'Escola d'Espectura de l'Ateneu i la Biblioteca Joan Margarit de Sant Just, es va fer la presentació del llibre *La pau dels orígens. Homenatge a Isidor Cònsul*. La SEAS va donar suport, des de l'inici, a aquest acte, amb la difusió a tots els nostres socis, i va ser presentat per Sam Abrams, Josep Maria Marquès i Arnau Cònsul, amb una assistència propera al centenar de persones. Fou un acte molt emotiu en el qual intervingueren alguns dels qui van participar amb els seus escrits en el llibre, com és el cas de l'Agustí Revilla, que va glosar el seu vessant excursionista a la SEAS, on va participar activament en l'organització d'excursions literàries i en la redacció del butlletí bimestral de l'entitat. La Romi Porredon va tancar l'acte amb unes sentides paraules que van emocionar fortament tots els assistents.